

ΤΟ ΖΗΝ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Μετὰ τὴν θεωρίαν καὶ ἐξήγησιν τοῦ εἰδέναι τοῦ Λόγου μεταβαίνομεν καὶ εἰς τὴν θεωρίαν καὶ ἐξήγησιν τῆς ζωῆς αὐτοῦ, τῆς ἀθανασίας αὐτοῦ. Τὸν δὲ ὄρισμὸν τῆς αἰώνιου ζωῆς ἀκούομεν ἐκ τοῦ σπόρου τοῦ Λόγου, τάδε περὶ αὐτῆς λέγοντες: «Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκωσί τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν.» Ἀλλὰ τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν τίς γινώσκει ως αὐτὸν γινώσκει ὁ Λόγος, ὃ ἐκ τοῦ Θεοῦ γεννηθεὶς πρὸ πάντων τῶν αἰώνων ὡς φῶς ἐκ φωτός, ὃ ἐν τῇ θεωρίᾳ τοῦ Θεοῦ συνθεωρῶν ἔχει τὸν οὐρανὸν, καὶ βλέπων ὅτι ἔχει πᾶσαν τὴν δόξαν καὶ τὴν τελειότητα τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς αὐτοῦ; Τοιαύτην δὲ ὁ Λόγος ἔχων συνείδησιν ἔχει τὸν Πατρὸς αὐτοῦ, γάρτει γαρὰν τελείαν, ἀμείωτον, ἀναύξητον, ἀληκτον, καὶ ἡ τοιαύτη τοῦ Λόγου ἀδιοσ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις καὶ εὐφροσύνη ἡ ζωή ἐστι τοῦ Λόγου, ζωὴ αἰώνιος καὶ μακαρία, ἣν ὁμοίως ζῶσι καὶ ὁ Πατὴρ αὐτοῦ καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἄγιον. Ζῆ ὁ Λόγος τελείαν ζωῆς, διότι ἔχει τέλειον εἰδέναι, ἐξ οὗ ὑπάρχει ἀγώριστος ἡ τελεία ζωῆς, οὖσα οὐδὲν ἄλλο ἡ τελεία γαρά, προερχομένη φυσικῶς ἐκ τῆς τερπνίστης θεωρίας τοῦ τελείου ὄντος, τοῦ τελείου κάλλους, καὶ τῆς συνθεωρίας τῆς ἔαυτοῦ τελειότητος ἵσης πρὸς τὴν τελειότητα ἐκείνου. Τοιαύτην θείαν καὶ μακαρίαν ζωὴν ζῶν ὁ Λόγος, λέγει: «Ἐγώ εἰμι ἡ ζωή» «ἄσπερ ὁ Πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἔαυτῷ, οὗτος ἔδωκε καὶ τῷ Γενέῳ ζωὴν ἔχειν ἐν ἔαυτῷ» «καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν Πατήρ, καὶ γὼ ζῶ διὰ τὸν Πατέρα.» Τὸ ζῆν δὲ τοῦ Λόγου αἰτίαν ἔχει τὸ γινώσκειν τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν· ἀλλὰ καὶ τὸ ζῆν τοῦ Θεοῦ αἰτίαν ἔχει τὸ γινώσκειν τὸν Λόγον, τὴν μόνην ἀληθινὴν Ἰδέαν καὶ μορφὴν τοῦ Θεοῦ· καὶ ὥσπερ τὸ ζῆν τοῦ Λόγου αἰτιολογεῖ ὁ γινωσκόμενος Θεός, οὗτος καὶ τὸ ζῆν τοῦ Θεοῦ αἰτιολογεῖ ὁ ἐπίσης γινωσκόμενος Λόγος. Ζῆ ὁ Λόγος τελείαν ζωῆς,

διότι γινώσκει τελείαν γνῶσιν τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν·
καὶ οὗτος ὁ Θεὸς τὴν αὐτὴν τελείαν ζωῆς, διότι γινώσκει τε-
λείως τὸν μόνον ἀληθινὸν Λόγον. Ὁ Θεός ἐστιν ἡ προφή-
ται καὶ η̄ ζωὴ καὶ ἡ χαρὰ τοῦ Λόγου, καὶ ὁ Λόγος ἐστὶν
ἡ τροφὴ καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ χαρὰ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅσῳ τῷ
Θεῷ ἀγαπητὸς ὁ Λόγος, τόσῳ καὶ τῷ Λόγῳ ἀγαπητὸς ὁ
Θεός. Η̄ δὲ ἀμοιβαία τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Λόγου ζωὴ καὶ
χαρὰ καὶ ἀγάπη οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ τὸ Πνεῦμα τῆς ζωῆς,
τῆς χαρᾶς, καὶ τῆς ἀγάπης, τὸ Πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ Πα-
τρὸς πρὸς τὸν ἀγαπητὸν Γίδην ἐκπορευόμενον, καὶ ἐκ τοῦ
Γίδη πρὸς τὸν ἀγαπητὸν Πατέρα ἐπανιόν, καὶ εὑραίνον
ἀμφοτέρους, καὶ εὑραίνομεν ἐξ ἀμφοτέρων ἀγγωστον
καὶ ἀφραστον ἡμῖν εὐροσύνην καὶ τέρψιν. Τοιοῦτον ἐν-
νοοῦμεν τὸ ζῆν τοῦ Λόγου κατὰ τὸν ὄρισμὸν τῆς αἰωνίου
ζωῆς, ὃν ἀκούομεν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ζῆν ἀΐδιον καὶ
ἀθάνατον, ἀχώριστον τοῦ τελείου εἰδέναι, ισον πρὸς τὸ
ζῆν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν ζῇ τὰ δύο, καὶ μία τῶν τριῶν ἀΐ-
δίων προσώπων ἡ ζωὴ, αἰτίαν ἔχουσα τὴν γέννησιν τοῦ
Γίοῦ καὶ τὴν ἐκπόρευσιν τοῦ Πνεύματος. Διότι ὁ Θεὸς γεν-
νᾷ τὸν Γίδην καὶ ἐκπορεύει τὸ Πνεῦμα, διὰ τοῦτο ζῇ ζωὴν
μακαρίαν, ἔχων ἐν ἑαυτῷ συνηρμολογημένην τὴν ὀλομέ-
λειαν τῶν ἀγαθῶν, καὶ μηδενὸς δεόμενος. Ὁ δὲ Λόγος
τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ, ἡτοι ὁ Λόγος, δι' οὗ ἐξηγεῖται καὶ
αἰτιολογεῖται ἡ ζωὴ τοῦ Θεοῦ, ἐξηγεῖται καὶ αἰτιολογεῖται
ζωὴν καὶ τὸν θάνατον πρῶτον τῶν ἀγγέλων, ἐπειτα δὲ
καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν λοιπῶν ζώων.

Τῆς ζωῆς τοῦ Λόγου μέτοχος καὶ κοινωνὸς ἐγένετο πρῶτον ἡ λογικὴ φύσις τῶν ἀγγέλων, λαβόντων συνείδησιν τῆς ἔαυτῶν ὑπάρξεως καὶ γνῶσιν τοῦ Λόγου, ὃς ἐποίησεν αὐτούς. "Ἐκαστος ἀγγελος ζῇ ἀναλόγως τῆς ἔχει θεωρίας καὶ γνώσεως τοῦ Λόγου, καὶ πειθαρχίας καὶ ὑπακοῆς εἰς αὐτόν. "Ἐκαστος ἀγγελος χαίρει, οὐ μόνον θεωρῶν τὸν Λόγον, θεωρῶν αὐτὸ τὸ καλὸν καὶ αὐτὸ τὸ κάλλος, ἀλλὰ καὶ πειθόμενος αὐτῷ, καὶ ἐκπελῶν τὸ οὕτην

αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ Λόγος λέγεται ἄρτος καὶ τροφὴ τῶν ἀγγέλων, ὅτι πάντες ζῶσιν ἐκ τῆς θεωρίας τοῦ Λόγου, καὶ τῆς κατὰ λόγον ἐνεργείας καὶ πράξεως. Ἐλλὰ τῆς λογικῆς ταύτης ζωῆς ἀπεστέρησεν ἑαυτὸν ὁ Διάβολος, φθονήσας τὴν αὐθίδην δόξαν τοῦ Λόγου, καὶ ἀρνησάμενος αὐτῷ μπαχοτήν. Αὕτη δὲ ἡ στέρησις καὶ ἀποβολὴ τῆς λογικῆς ζωῆς θάνατος καλεῖται, καὶ ὥριζεται λύπη ἐκ φθόνου πρὸς τὴν δόξαν τοῦ Λόγου, ἐξ ἣς χαίρουσιν οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν ἀγγέλοι. Τὸν θάνατον τοῦτον ἔχουσι πάντες οἱ ἀπὸ τοῦ Λόγου ἀποστάντες καὶ τῷ Διαβόλῳ ἀκολουθοῦσαντες ἀγγέλοι, οἵτινες καλοῦνται πονηροὶ δαίμονες καὶ ἀκάθαρτα πνεύματα. Οὗτοι πάντες μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν λυποῦνται καὶ θλίβονται ἐκ τῆς δόξης καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Λόγου, ὃσῳ οἱ ἀγαθοὶ ἀγγέλοι χαίρουσι καὶ εὐφραίνονται ἐξ αὐτοῦ. Ἀπέθανεν ὁ Διάβολος, ἀποβαλὼν τὴν χαρὰν τῆς κατὰ λόγον ζωῆς, καὶ μεταπεσὼν εἰς τὴν λύπην τοῦ φθόνου, τοῦ μίσους, καὶ τῆς ἔχθρας τοῦ ἀγαθοῦ ὄμοιώς δὲ αὐτῷ ἀπέθανον καὶ οἱ ὄπαδοὶ αὐτοῦ δαίμονες, λυπούμενοι ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ, οὖς ἔχουσίως ἀπεστέρησαν ἑαυτούς, καὶ χαίροντες ἐκ τοῦ κακοῦ, ἦτοι ἐκ τῆς παραλόγου νοήσεως καὶ πράξεως. Οὕτως ὥριζεται, καὶ οὕτως ἐξηγεῖται ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος τῶν ἀγγέλων. Ἡ ζωὴ τοῦ Λόγου ἐστὶν ἡ ποιητικὴ αἰτία τῆς ζωῆς τῶν ἀγγέλων, ἀναίτιος δὲ αἰτία τοῦ θανάτου τοῦ Διαβόλου καὶ τῶν δαιμόνων, οἵτινες προείλοντο λυπεῖσθαι ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ, ἀντὶ τοῦ χαίρειν καὶ εὐφραίνεσθαι ἐξ αὐτοῦ. Ἐλθωμεν ἦδη καὶ εἰς τὴν ἐξήγησιν τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων.

Τῆς ζωῆς τοῦ Λόγου ὁ πρωτόπλαστος ἀνθρωπος ἐγένετο μέτοχος καὶ κοινωνὸς διὰ τοῦ Θείου ἐμφυσήματος, καθὼς μαρτυρεῖ ἡ Γραφή, λέγουσα· «Καὶ ἐνεψύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἀνθρωπός εἰς ψυχὴν ζῶσαν.» Ἐξῆσε δὲ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ὑπὲπλὴν ζωῆν, τὴν ἐν τῷ σώματι καὶ τὴν ἐν τῷ πνεύματι,

γνωμένη οὖσα μετά τε σώματος καὶ πνεύματος, καὶ ἔχαιρεν ἐσθίουσα τὸν καρποὺς τῶν δένδρων τοῦ Παραδείσου, καὶ ὄρῶσα τὸν Λόγον, καὶ μανθάνουσα παρ' αὐτοῦ ἀγνόει. Ἀφοῦ δὲ ἐσράφη καὶ ἀνεπτύχθη ἵκανὸν χρόνον καὶ κατὰ τὰ δύο τῆς ζωῆς εἶδη, ἔλαβε τὸν πρῶτον τῆς ζωῆς νόμον πρὸς διατήρησιν τῆς ζωῆς καὶ ἀποφυγὴν τοῦ θανάτου, οὗ πρῶτος ἐγεύσατο ὁ Διάβολος, ἀπειθήσας τῷ Λόγῳ. Ἀφοῦ δὲ ἔλαβε καὶ τὴν βοηθὸν πρὸς γέννησιν καὶ πολλὰ πλασιασμὸν τοῦ ιδίου γένους, ὁ ἐγθρὸς τοῦ Λόγου Διάβολος ἀπεπλάνησεν αὐτήν, καὶ ἔπεισε διὰ δολίων ἐπαγγελιῶν παραβῆναι τὸν θεῖον νόμον, καὶ ποιῆσαι καὶ τὸν Ἀδὰμ συνένοχον τῆς παραβάσεως. Μετὰ δὲ τὴν παράβασιν τοῦ θείου νόμου ἐνδίκως οἱ παραβάται κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον. Ὁ θάνατος λοιπὸν μετεδόθη ἐκ τοῦ Διαβόλου εἰς τὸν πρώτους ἀνθρώπους καὶ τὸν ἀπογόνους αὐτῶν, διακρινόμενος εἰς δύο εἶδη, ώς ἐκ τῆς διπλῆς τοῦ ἀνθρώπου ζωῆς, εἰς πνευματικὸν καὶ σωματικόν, ὡς ὁ μὲν πνευματικός, ὅμοιος πρὸς τὸν θάνατον τοῦ Διαβόλου, συνίσταται εἰς τὴν στέρησιν τῆς λογικῆς ζωῆς, εἰς τὸν χωρισμὸν ἀπὸ τοῦ Λόγου καὶ τοῦ ζωοποιοῦ αὐτοῦ Πνεύματος, ὁ δὲ σωματικός, ὅμοιος πρὸς τὸν θάνατον τῶν ἀλόγων ζώων, συνίσταται εἰς τὸν χωρισμὸν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος. Ἡ ψυχὴ οὖτις τὴν κατὰ λόγον ζωὴν διὰ τῆς γνώσεως τοῦ Λόγου καὶ διὰ τῆς εἰς τὸν Λόγον πειθαρχίας καὶ ὑπακοῆς παρακούουσα δὲ τοῦ Λόγου καὶ εἰς τὴν ἀλογον φωνὴν τοῦ Διαβόλου ὑπακούουσα, ἐκπίπτει τῆς λογικῆς ζωῆς, καὶ ἀποθνήσκει ὅμοιως τῷ Διαβόλῳ καὶ τοῖς πονηροῖς δαίμοσι· χωριζομένη δὲ καὶ ἐκ τοῦ σώματος, μεθ' οὖ συνήφθη, ἀποθνήσκει τὸν σωματικὸν θάνατον, ὃς ἐκ τοῦ Ἀδὰμ μετεδόθη εἰς ἀπαν τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀνθρώπινον γένος κατὰ νόμον δικαιοσύνης. Ἐνεκα δὲ τῆς καταδίκης τοῦ Ἀδὰμ καὶ τὰ δι' αὐτὸν γενόμενα ζῶα ἐγένοντο θνητά, διατηρούμενα ὅμοιως τοῖς ἀνθρώποις διὰ τοῦ νόμου τῆς γεννήσεως. Ἄρα τῆς μὲν ζωῆς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν

ζώων αἴτιος ὁ Λόγος· τοῦ δὲ θανάτου αὐτῶν αἴτιος ὁ Διάβολος, ὃς ἐγένετο πρῶτον αὐτοκτόνος, ἔκουσίως ἔχυτὸν ἀποστερήσας τῆς λογικῆς καὶ θείας ζωῆς, ἐπειτα δὲ ἐγένετο καὶ ἀνθρωποκτόνος, δόλῳ δηλητηριάσας καὶ ἀποκτείνας τοὺς ἀνθρώπους κατὰ ψυχὴν πρῶτον, καὶ ἐπειτα καὶ κατὰ τὸ σῶμα. Ἐπὶ δὲ τῶν τέχνων καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτῶν δὲ μὲν Λόγος ἐργάζεται εἰς μετάδοσιν τῆς λογικῆς καὶ θείας ζωῆς, ὃ δὲ Διάβολος ἐργάζεται εἰς μετάδοσιν τοῦ θανάτου, τουτέστιν εἰς τὴν ἀποστέρησιν τῆς λογικῆς καὶ θείας ζωῆς. Ὁ Λόγος διὰ τῆς ζωῆς τοῦ σώματος μεταδίδωσιν εἰς τὴν ψυχὴν τὴν συνείδησιν, καὶ τὴν κατὰ λόγον νόησιν καὶ πρᾶξιν καὶ ζωὴν ὃ δὲ Διάβολος διὰ τῆς ζωῆς τοῦ σώματος μεταδίδωσιν εἰς τὴν ψυχὴν τὰ πάθη τῆς ἀλογίας καὶ τὸν θάνατον, ὃς χωρίζει διὰ παντὸς τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ Λόγου καὶ τοῦ ζωοποιοῦ αὐτοῦ Πνεύματος. Οἱ κατὰ λόγον γεννώμενοι καὶ τρεφόμενοι ἀνθρώποι, καὶ κατ' εἰκόνα καὶ ὄμοίωσιν τοῦ Λόγου μορφούμενοι, συνιστῶσι τὴν πόλιν καὶ τὴν κοινωνίαν καὶ τὸ ἔθνος τοῦ Λόγου· οἱ δὲ γεννώμενοι καὶ τρεφόμενοι καὶ μορφούμενοι κατ' εἰκόνα καὶ ὄμοίωσιν τοῦ Διαβόλου καὶ τῶν δαιμόνων συνιστῶσι τὴν πόλιν καὶ τὴν κοινωνίαν καὶ τὰ ἔθνη τοῦ Διαβόλου, τὰ μετ' αὐτοῦ εἰς ἀπόλειτα πορευόμενα. Αἱ δύο αὗται κοινωνίαι καὶ πόλεις ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν καὶ ἥγεμονίαν ἡ μὲν τοῦ Λόγου, ἡ δὲ τοῦ Διαβόλου, παλαιόυσι καὶ ἀνταγωνίζονται πρὸς ἀλλήλας πρὸς ποίησιν ἀνθρώπων κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ ἡ κατὰ τὴν ἐναντίαν βουλὴν τοῦ Διαβόλου, καὶ ἐκ τοῦ πολέμου τούτου ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἡ εὐδαιμονία αὐτῶν καὶ ἡ κακοδαιμονία· ἡ ζωὴ καὶ ἡ εὐδαιμονία ἐκ τοῦ Λόγου, ὃ δὲ θάνατος καὶ ἡ κακοδαιμονία ἐκ τοῦ πλάνου καὶ ἀνθρωποκτόνου Διαβόλου. Νικᾷ δὲ ὁ Λόγος τὸν Διάβολον, καὶ τὸ σπέρμα τοῦ Λόγου νικᾷ τὸ σπέρμα τοῦ Διαβόλου. "Οταν δὲ ἡ ἐργασία τοῦ Λόγου συμπληρώσῃ τὸν προεγγνωσμένον ἀριθμὸν τῶν θεομόρφων ἀνθρώπων,

τότε ἀπολέσει εἰς τέλος τὸν πρὸς ἀπώλειαν ἐργαζόμενον Διάβολον καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, ἐμβαλὼν αὐτοὺς εἰς τὴν λίμνην τοῦ ἀσθέστου πυρός· τὰ δὲ τέκνα τοῦ Λόγου ἀληρονομήσουσι τὴν αἰώνιον ζωήν, ἐξ οὓς ἀπέδρα όδύνη καὶ λύπη καὶ στεναγμός, γαρὰ δὲ ἀληκτοςέν ταῖς ψυχαῖς τῶν συζώντων μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Λόγου. Αὕτη ἡ ἔξτραγησις τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου τῶν ἀνθρώπων, καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς βίου αὐτῶν. Μακάριοι δὲ οἱ συνιέντες καὶ φεύγοντες τὸν ἀρχηγὸν θανάτου, προσκολλώμενοι δὲ εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς, καὶ διὰ τῆς ὁδηγίας αὐτοῦ μεταβαίνοντες ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν, καὶ ἐντρυφῶντες ἐν ἀγαθοῖς αἰωνίοις καὶ ἀναφαιρέτοις, ὃν ἡγεῖται ἡ γνῶσις τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Λόγου· ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκωμεν τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλεν ἡμῖν Ιησοῦν Χριστόν.

ΤΟ ΒΟΥΛΕΣΘΑΙ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Ἐκ τῶν προσόντων τοῦ τελείου εἰδέναι καὶ τοῦ τελείου ζῆν φύσει ἐστὶν ἀγώριστον τὸ τέλειον βούλεσθαι, ὅπερ παρακολουθεῖ τὸ τέλειον εἰδέναι ὡς φυσική καὶ ἀμεσος αὐτοῦ συνέπεια. Τὸ δὲ ἀΐδιον εἶναι τοῦ Λόγου, ἔχον τὰ προσόντα τοῦ τελείου εἰδέναι καὶ τοῦ τελείου ζῆν, ἀναγκαίως ἔχει καὶ τὸ προσὸν τοῦ τελείου βούλεσθαι, οὐ τὴν φύσιν καὶ δύναμιν καὶ ἐνέργειαν νῦν ἐξετάσαι ἐρχόμεθα.

Φύσει τὸ ἐλεύθερον βούλεσθαι ἡ ἡ ἐλευθέρα βούλησις ἐνεργεῖ θετικῶς καὶ ἀρνητικῶς καὶ οὐδετέρως. Ἀλλὰ τὴν ἐνέργειαν ταύτην κανονίζει καὶ προσδιορίζει τὸ λογικὸν τῆς νοήσεως φῶς, καὶ ἡ τελειότης τοῦ εἰδέναι τελείαν καὶ τὴν ἐλευθέραν βούλησιν ἀπεργάζεται. Διὰ τοῦτο τοῦ Λόγου τὸ ἐλεύθερον βούλεσθαι θετικῶς τε καὶ ἀρνητικῶς καὶ οὐδετέρως συνάδει καὶ συμφωνεῖ πρὸς τὸ τέλειον αὐτοῦ εἰδέναι καὶ τὸ τέλειον ζῆν, διότι τὴν ἐσυτοῦ ἐνέργειαν θετικῶς τε καὶ ἀρνητικῶς καὶ οὐδετέρως κανονίζει καὶ ὁ

ρίζει: ὁ φωτισμὸς τοῦ τελείου εἰδέναι. Σύνοιδε λ. γ. ὁ Λόγος ὅτι ἔστι μονογενὲς καὶ εὐγενὲς ἀπαύγασμα καὶ γένηγμα τῆς πρώτης αὐτοφάτου, αὐτογνωστικῆς καὶ παγγυωστικῆς Οὐσίας, θεωρεῖ ὅτι ἔχει πᾶσαν αὐτῆς τὴν τελειότητα, πᾶσαν τὴν τελειότητα τοῦ πρώτου καὶ ἀναιτίου "Οὐτος, καὶ χαίρει τὴν ἐκ τῆς τοιαύτης συνειδήσεως καὶ θεωρίας οὐσικῆν καὶ τελείαν χαράν. Βούλεται ἐπομένως εἶναι ως ἔστιν, Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, Ιδέα καὶ Ἀλήθεια πρώτη, καὶ οὐ βούλεται ἔχει τῷ ἐναντίᾳ, οὐ βούλεται ἀλλοιώσαι τὴν ἀναιρέσαι τὴν ἔχοντος ιδιότητα, τὴν ἔχοντος τελείαν οὐσίαν καὶ φύσιν. Βουλόμενος δὲ ὁ Λόγος εἶναι Υἱός, βούλεται τὸν Πατέρα εἶναι Πατέρα, καὶ τὸ Πνεῦμα εἶναι Πνεῦμα ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, καὶ οὐ βούλεται ἐναντία οὔτε τῇ ιδιότητι καὶ τῇ φύσει τοῦ Πατρός, οὔτε τῇ ιδιότητι καὶ τῇ φύσει τοῦ Ἅγιου Πνεύματος· βούλεται συνεῖναι καὶ συζῆν καὶ συνευρράνεσθαι αἰωνίως μετὰ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Ἅγιου Πνεύματος, καὶ οὐ βούλεται τὴν στέρησιν τῇ τὸν χωρισμὸν τῆς τελείας ταύτης κοινωνίας καὶ μακαριότητος. Βουλόμενος ὁ Λόγος εἶναι ως ἔστιν, ἡ πρώτη Ἀλήθεια, τὸ πρώτου καλόν, καὶ τὸ ἀμωμον κάλλος, οὐ βούλεται τὸ φεῦδος, τὸ κακόν, τὸ αἰσχρόν, τὰ εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἀληθίους καὶ τοῦ καλοῦ ἀντικείμενα. Βουλομένου δὲ τοῦ ἀγαθοῦ Πατρὸς τὴν τελείαν μετάδοσιν τοῦ ἀγαθοῦ, οἷον ποιῆσαι ἀνθρωπον καὶ ἀνθρώπους κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ δμοίωσιν, ὁ Λόγος βούλεται ποιῆσαι τὸ ἔχοντος, ἵνα στήσῃ τὴν βουλὴν τοῦ ἔχοντος Πατρὸς, καὶ πάντα ὅσα συνάδουσι πρὸς αὐτήν, καὶ οὐ δύναται βουληθῆναι οὐδὲν τῇ βουλῇ τοῦ Πατρὸς ἐναντίον. Διὸ καὶ ἀκούομεν ἐκ τοῦ Λόγου: «Ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ ντῷ Πατρὶ ποιῶ πάντοτε.» «Ἐμὸν βρῶμά ἔστιν, ἵνα ποιῶ ντὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον.» «Καταβέβηκα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, οὐγ. ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός.» "Ἄρα τὸ βούλεσθαι τοῦ Λόγου θετικῶς τε καὶ ἀρ-

Λόγος νομοθετεῖ καὶ ἀρχεῖ καὶ βασιλεύει ἐπὶ πάντων,
διοικῶν καὶ διευθύνων πᾶσαν τὴν κτίσιν συμφώνως πρὸς
τὸν τελικὸν αὐτῆς σκοπόν. Τὸ βούλεσθαι τοῦ Λόγου ὁ νό-
μος ἔστι τῆς βούλησεως καὶ τῆς ἐνεργείας τῶν ἡθικῶν
καὶ ἐλευθερῶν συγγνώμης, καὶ τὸ κριτήριον τῶν πράξεων αὐ-
τῶν, τῆς ἀρετῆς ἢ τῆς κακίας αὐτῶν. Διότι ὅσα τῶν ἐ-
λευθέρων προσώπων βούλονται νοεῖν καὶ πράττειν κατὰ τὸ
βούλεσθαι τοῦ Λόγου, ταῦτα κρίνονται ως ἡθικῶς καλά,
καὶ ὅτι ἔχουσι τὴν ἀξιόμειον ἀρετῆς τοῦ ἡθικοῦ καὶ ἐ-
λευθέρου προσώπου· ὅσα δὲ βούλονται νοεῖν καὶ πράττειν
παρὰ τὸ βούλεσθαι τοῦ Λόγου, παρὰ τὸν νόμον τῆς τά-
ξις καὶ τοῦ προορισμοῦ αὐτῶν, ταῦτα κρίνονται ως ἡ-
θικῶς κακά, καὶ ὅτι ἔχουσι τὴν ἀξιόποιον κακίαν ἀντὶ^{τῆς}
τῆς ἀξιεπαίνου ἀρετῆς τοῦ ἡθικοῦ καὶ ἐλευθέρου προσώ-
που. Ἐν τῷ κόσμῳ τῶν ἀγγέλων πρῶτος ὁ καλούμενος
Διάβολος καὶ Σατανᾶς ἡβουλήθη νοεῖν καὶ πράττειν παρὰ
τὸ βούλεσθαι τοῦ Λόγου, καὶ ἐγένετο ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἡθι-
κοῦ κακοῦ καὶ τοῦ Λόγου ὁ φθονερὸς καὶ μανιώδης ἐγ-
θρὸς καὶ πολέμιος. Ἐξ αὐτοῦ δὲ τὸ ἡθικὸν κακὸν μετεδό-
θη καὶ εἰς τὸν ἀνθρώπους, οἵτινες διεκρίθησαν εἰς δύο
γενεὰς ἀντιθέτους, φύσει ἐχθρικὰς καὶ πολεμίας πρὸς ἀλ-
λήλας, εἰς τὴν γενεὰν τῶν εὔσεβῶν καὶ δικαίων ἀνδρῶν
τῶν κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Λόγου βιούντων, καὶ εἰς τὴν γε-
νεὰν τῶν ἀσεβῶν καὶ παρανόμων τῶν βιούντων κατὰ τὸ
θέλημα τοῦ Διαβόλου. Οἱ κατὰ τὸ βούλεσθαι τοῦ Λόγου
νοοῦντες καὶ πράττοντες ἄγγελοι τε καὶ ἀνθρώποι ἔχουσι
τὴν ἀξιεπαινούντας καὶ ἀξιοβράχευτον ἡθικὴν ἀρετὴν, οἱ δὲ
βούλόμενοι καὶ πράττοντες ἐναντία τῆς βούλησεως τοῦ
Λόγου εἴτε ἄγγελοι εἴτε ἀνθρώποι ἔχουσι τὴν ἀξιόμεμ-
πτον καὶ ἀξιόποιον ἡθικὴν κακίαν. Ἀρα τὸ βούλεσθαι
τοῦ Λόγου, ως νόμος τῆς ἐλευθερίας καὶ ως κριτήριον τῆς
ἀρετῆς καὶ τῆς κακίας, διαχωρίζει τὸν ἄγγελους εἰς ἀ-
γαθοὺς καὶ πονηρούς, διαχωρίζει δὲ καὶ τὸν ἀνθρώπους
εἰς λογικοὺς καὶ ἀλόγους, εἰς σώφρονας καὶ ἀφρονας,

καίωμα μετανοίας καὶ ἐπιστροφῆς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς πλάγης εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης. Οἱ δὲ μὴ ποιοῦντες ἔγκαιρον χρῆσιν τοῦ φιλανθρωπικοῦ τούτου δικαιώματος καὶ ἀποθνήσκοντες ἐν ταῖς ἑαυτῶν ἀμαρτίαις φείζονται τὴν κόλασιν λέγουσι τὴν ἡμέρα τῆς δίκης καὶ τῆς ἀπονομῆς τῶν βραβείων καὶ τῶν ποιειῶν. Τὸ βούλεσθαι τοῦ Λόγου ἀγαπητὸν ἡμῖν λίαν, ὅτι δίκαιοι καὶ φιλάνθρωπον σφόδρα, καὶ οἱ τοῦτο τελείως κτώμενοι κτῶνται σὺν αὐτῷ καὶ τὸ τέλειον εἰδέναι τοῦ Λόγου, καὶ τὸ τέλειον αὐτοῦ ζῆν, καὶ τὸ τέλειον αὐτοῦ δύνασθαι, καὶ ἀπᾶσαν τὴν θείαν καὶ μακαρίαν φύσιν, δι’ ᾧς καὶ αὐτοὶ μακάριοι ὁμοίως τῷ Θεῷ γίνονται. Κτώμεθα δὲ τὸ βούλεσθαι τοῦ Λόγου, τὴν νομοθεσίαν αὐτοῦ ἡμέρας καὶ νυκτὸς μελετῶντες, καὶ κατ’ αὐτὴν τὰ ἡμέτερα καθίκοντα πράττοντες, καὶ διατηροῦμεν αὐτό, ἀποκρούοντες καὶ μισοῦντες πάντοτε καὶ πανταχοῦ τὸ σκολιὸν καὶ ἀλογον βούλεσθαι τοῦ Διαβόλου, ὃ κτῶνται οἱ ἀπὸ τοῦ Λόγου ἀφιστάμενοι ἀνθρώποι, καὶ σὺν αὐτῷ πᾶσαν τὴν κακὴν καὶ πονηρὰν φύσιν τοῦ Πονηροῦ, δι’ ᾧς καὶ αὐτοὶ ἄθλιοι καὶ κακοδαίμονες γίνονται, μισθὸν τηλικοῦτον τῆς ἑαυτῶν ἀλογίας καὶ ἀφροσύνης λαμβάνοντες.

ΤΟ ΔΥΝΑΣΘΑΙ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Ἐκ τοῦ τελείου βούλεσθαι φύσει ἐστὶν ἀχώριστον τὸ τέλειον δύνασθαι, καὶ ἀμφότερα τὰ θεῖα ταῦτα προσόντα συνδέονται φύσει μετὰ τοῦ τελείου εἰδέναι καὶ τοῦ τελείου ζῆν, καὶ τὸ σύνολον αὐτῶν τὴν τελειότητα τῆς θείας φύσεως συνίστησι καὶ ἀπαρτίζει. Τὸ δὲ ἀιδεῖν εἶναι τοῦ Λόγου, ἔχον τὰ προσόντα τοῦ τελείου εἰδέναι, τοῦ τελείου ζῆν, καὶ τοῦ τελείου βούλεσθαι, ἀναγκαῖως ἔχει καὶ τὸ τέταρτον τοῦτο προσὸν τῆς παντοδυναμίας, τῇ τῆς τελείας δυνάμεως, ἥς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἐνέργειαν ἐρχόμεθα ἐξετάσαι καὶ θεωρήσαι γέδη.

Τὸ δύνασθαι τοῦ Λόγου ἵστον ἐστὶ πρὸς τὸ τέλειον αὐ-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΤΟΜΟΙ ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΘΕΤΖΙΟΣ

E.Y.D.M.S.K.T.II
PANNINA 2006

τοῦ βούλεσθαι, ὅπερ καὶ κανονίζει τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ. Ἡ ἐνέργεια τῆς δυνάμεως τοῦ Λόγου παρακολουθεῖ κατὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι τὴν ἐνέργειαν τῆς βουλήσεως αὐτοῦ. Ἐπομένως, θετικῶς βουλούμενης τῆς βουλήσεως, ἡ δύναμις ἀμέσως ἐνεργεῖ καὶ ἔκτελεῖ τὸ βούλημα· ἀρνητικῶς δὲ βουλούμενης τῆς βουλήσεως, ἡ δύναμις οὐδὲν ἐνεργεῖ, καὶ οὐδὲν δύναται ποιῆσαι· ὥσαύτως καὶ ἐν τῇ οὐδετέρᾳ θέσει τῆς βουλήσεως οὐδετεροῦται καὶ ἡ ἐνέργεια τῆς δυνάμεως, μηδὲν ἐνεργούσης. Ἀρα ὁ Λόγος ἔχει δύναμιν καὶ ἀδύναμίαν, δύναμιν ἐν οἷς βούλεται θετικῶς, καὶ ἀδύναμίαν ἐν οἷς βούλεται ἀρνητικῶς· ἐν οἷς ὁ Λόγος βούλεται θετικῶς ἔστι παντοδύναμος, ἐν οἷς δὲ βούλεται ἀρνητικῶς οὐδεμίαν ἔχει δύναμιν. Ἀπέναντι τῆς ἀρνητικῆς βουλήσεως ἡ παντοδυναμία τοῦ Λόγου οὐδὲν δύναται. Διαχριτέον ἄρα τὴν ἀδύναμίαν ἀπὸ τῆς παντοδυναμίας τοῦ Λόγου, καὶ ὅριστέον τί ὁ Λόγος δύναται, καὶ τί οὐ δύναται ποιεῖν, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐκ τῆς συγχύσεως προερχομένης πλάνης.

Ο Λόγος δύναται ποιεῖν πάντα, ὅσα βούλεται θετικῶς· ὅσα δὲ οὐ βούλεται, οὐδὲ ποιῆσαι δύναται. Ἐπιστάμενοι δὲ τὴν θετικὴν καὶ ἀρνητικὴν βούλησιν τοῦ Λόγου, ὅριζομεν ἐπιστημονικῶς τί ὁ Λόγος δύναται ποιεῖν, καὶ τί οὐ δύναται. Ἐν πρώτοις ὁ Λόγος βούλεται εἶναι ως ἔστιν, Γίδες καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, Ἰδέα καὶ Ἀλήθεια πρώτη, καὶ οὐ βούλεται ἀλλοιώσαι τὴν ἀναιρέσαι τὴν ἑαυτοῦ ἰδιότητα, οὐδὲ τὴν ἑαυτοῦ οὐσίαν καὶ φύσιν. Δύναται ἄρα ὁ Λόγος ἀεὶ εἶναι ως ἔστιν, ἀναλλοίωτος καὶ ἀθάνατος, καὶ οὐδόλως δύναται ἀλλοιώσαι τὴν διαφθείραι τὴν ἑαυτοῦ ὑποστατικὴν ἰδιότητα, οὐδὲ τὴν ἑαυτοῦ τελείαν οὐσίαν καὶ φύσιν. Αὗτη δὲ τοῦ Λόγου ἡ ἀδύναμία ἔστιν αἰνετὴ καὶ ἀξιέραστος, ὅσον καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ· εἰ μὴ γὰρ ὁ Λόγος εἴχε τὴν τοιαύτην ἀδύναμίαν, οὐκ ἀν εἶχε τὴν πλήρη καὶ τελείαν δύναμιν, τὴν δύναμιν τῆς ἀριθμοσίας καὶ τῆς ἀθηνασίας, ἥτις φύσει ἀποκλείει τὴν δύναμιν τῆς αὐτοκτο-

νίας. Ἐρα η ἀδυναμία τοῦ Λόγου δύναμις ἐστι τῆς τοῦ Λόγου ἀφθαρσίας καὶ ἀθανασίας, ἀποκλείουσα τὴν ἐναντίαν δύναμιν τῆς μανίας καὶ τῆς αὐτοκτονίας, ἣν ἔχουσιν οἱ δαιμονες. Διὸ τοῦτο καὶ αἰνεῖται καὶ τιμᾶται Ἰσα τῇ δυνάμει αὐτοῦ. Τοῦ Λόγου ἡ ἀΐδιος ὑπαρξίας καὶ ζωὴς οὐδένα κινούντον ἔχει οὔτε ἔσωθεν, οὔτε ἔξωθεν. Οὐ κινδυνεύει ἔσωθεν ἐκ τῆς δυνάμεως τῆς μανίας καὶ τῆς αὐτοκτονίας, την ἀποκλείει τῇ πλήρης καὶ τελεία τοῦ Λόγου δύναμις οὐ κινδυνεύει οὐδὲ ἔξωθεν, διότι κατὰ τῆς θετικῆς δύναμεως τοῦ Λόγου οὐκ ἐστι δύναμις ἐγθροῦ δυναμένη μικρὸν ἢ μέγα κατὰ τῆς ζωῆς ἢ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ. Ἀεὶ ἄρα ὁ Λόγος ἐστὶν ὁ αὐτός, ἀφθαρτος καὶ ἀθάνατος καὶ ἀναλλοίωτος. Βουλόμενος δὲ ὁ Λόγος εἶναι ως ἐστι, βούλεται ταυτὸν καὶ περὶ τοῦ Πατρὸς καὶ περὶ τοῦ Ἅγιου Πνεύματος, καὶ οὐ βούλεται ἐναντία οὔτε τῆς ὑποστατικῆς αὐτῶν ιδιότητος, οὔτε τῆς οὐσίας καὶ τῆς φύσεως αὐτῶν. Δύναται ἄρα ἀεὶ εἶναι ἐν ὁμονοίᾳ καὶ ἀγάπῃ καὶ εἰρήνῃ μετὰ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Ἅγιου Πνεύματος, καὶ οὐ δύναται διχονοῦσαι καὶ συγκρουσθῆναι πρὸς αὐτούς. Αἰνετὴ δὲ καὶ ἀξιέραστος καὶ ἡ ἀδυναμία αὗτη, ὅσον καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ. Βουλόμενος ὁ Λόγος εἶναι ως ἐστιν, ἀναλλοίωτος καὶ ἀθάνατος, βούλεται τὸ καλόν, τὸ ἀγαθόν, τὸ ἀληθές, τὸ δίκαιον, καὶ οὐ βούλεται τὸ κακόν, τὸ αἰσχρόν, τὸ ψεῦδος, τὸ ἀδίκον. Ἐρα ὁ Λόγος δύναται ποιεῖν τὸ καλόν, τὸ ἀγαθόν, τὸ ἀληθές, τὸ δίκαιον, καὶ οὐ δύναται ποιεῖν τὸ κακόν, τὸ αἰσχρόν, τὸ ψεῦδος, τὸ ἀδίκον. Αἰνετὸς δὲ ὁ Λόγος οὐ μόνον δι' ἣν ἔχει δύναμιν τοῦ ποιεῖν τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθόν, τὸ ἀληθές καὶ τὸ δίκαιον, ἀλλὰ καὶ δι' ἣν ἔχει ἀδυναμίαν τοῦ ποιῆσαι τὰ ἐναντία τῆς ἑαυτοῦ τελείας φύσεως. Ο Λόγος βούλεται ποιῆσαι τὴν τελείαν βουλήν τοῦ ἑαυτοῦ Πατρός, καὶ ποιεῖν κατὰ καιρὸν πάντα, ὅσα συνάδουσι πρὸς αὐτήν, καὶ οὐ βούλεται οὐδὲν τῇ βουλῇ τοῦ Πατρὸς ἐναντίον. Ἐρα ὁ Λόγος δύναται ποιεῖν πάντα τὰ συνάδοντα πρὸς τὴν τελείην βουλής.

λὴν τοῦ ἔαυτοῦ Πατρός, ἕως ἂν καὶ αὐτὴν τελείως κατορθώσῃ, καὶ οὐ δύναται ποιῆσαι οὐδὲν πρὸς αὐτὴν ἐναντίον. Αἰνεῖτη δὲ καὶ ἡ ἀδυναμία αὕτη, τοῦ Λόγου, δσον καὶ ἡ δύναμις αὗτοῦ, ἡ δυγκωμένη, πάντα τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ ποιεῖν, καὶ οὐδὲν πονηρὸν ἢ φαῦλον. Ἐν γένει δὲ ἡ ἀδυναμία τοῦ Λόγου φυσική ἐστι συγέπεια τῆς δυνάμεως αὗτοῦ. **Διότι οὐδὲν ποιεῖν** πάντα τὰ καλὰ καὶ ἀγαθά, **τὰ ἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια**, διὰ τοῦτο οὐ δύναται ποιεῖν οὐδὲν ἐναντίον τῇ φύσει τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ, **τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ δικαίου**. Οὐ δύναται οὐδὲν ποιεῖν πρὸς ἔαυτόν, οὐδὲ εἶναι καθ' ἔαυτοῦ πολέμιος. Οὐδὲν ποιεῖν πρὸς τὰ συναίδεια πρόσωπα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, ἔχοντα ὁμοίως αὐτῷ τὴν αὐτὴν δύναμιν καὶ τὰς αὐτὰς ἀδυναμίας, ως ἔχουσι καὶ τὴν αὐτὴν βούλησιν, καὶ τὸ αὐτὸ τέλειον εἰδέναι, καὶ τὸ αὐτὸ τέλειον καὶ μακάριον ζῆν. Τὴν ἀντιφατικὴν φύσιν καὶ ἔαυτῇ πολεμίαν ἔχει οὐδὲ τοῦ Λόγου ἀποστὰς ἀρχάγγελος, ὃς ἐκλήθη Διάβολος καὶ Σατανᾶς, ὅτι διαβάλλει καὶ συκοφαντεῖ τὸν Θεόν, λαλῶν τὸ ψεύδος ἐκ τῶν ιδίων ἐπινοιῶν, καὶ ἀντίκειται τῷ Λόγῳ, ποιῶν πάντα τὰ πονηρά, ἢ οὐδὲν ποιεῖται οὐδὲν δύναται. Οὗτός ἐστιν οὐδὲν μυθολογούμενος ἐκεῖνος Πρωτεύς, ἢ οὐδὲν σημανόμενος διὰ τοῦ μύθου ἐκείνου· οὗτος ἔχει τὴν δύναμιν τοῦ ἀλλοιούσθαι καὶ μεταβάλλεσθαι κατὰ τὰς πολλὰς καὶ ποικίλας μορφὰς τοῦ κακοῦ καὶ τοῦ αἰσχροῦ· οὗτος ἔχει τὴν βούλησιν τῆς μανίας καὶ τῆς αὐτοκτονίας, ἀλλὰ οὐ δύναται αὐτοκτονῆσαι μέχρις ἐξουδενώσεως τῆς ἔαυτοῦ ὑπάρξεως, ἀλλὰ αὐτοκτονεῖ μόνον, καθ' ὃσον ἀπεστέρισεν ἔαυτὸν τῆς λογικῆς καὶ θείας ζωῆς, προελόμενος φθονεῖν καὶ λυπεῖσθαι ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ ἀντὶ τοῦ χαίρειν καὶ εὐφραίνεσθαι ἐξ αὐτοῦ. Τὸ δύνασθαι τοῦ Σατανᾶ οὐκ ἐξεσόνται πρὸς τὸ βούλεσθαι αὐτοῦ· ὅτι οὐ δύναται ποιεῖν πάντα, ὃσα βούλεται, ἀλλὰ μόνον ὃσα ἡ διατίθεται τοῦ Θεοῦ ἐπιτρέπει αὐτῷ. Ἐπιτρέπει δὲ αὐτῷ καὶ

δικαιοσύνη του Θεοῦ ἀνταγωνίζεσθαι πρὸς τὸν Λόγον περὶ τὴν ποίησιν καὶ τὴν μόρφωσιν τῶν ἀνθρώπων κατ᾽ εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὄμοίωσιν, καὶ τὸ ἔργον τοῦ Σατανᾶ ἐν τῷ ἀνταγωνισμῷ τούτῳ ἐστὶν ἀποπλανῆσαι τὸν ἀνθρώπον ἀπὸ τοῦ Λόγου, ἵνα μὴ γένηται κατ᾽ εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὄμοίωσιν, ἀλλ᾽ ἵνα γένηται καθ' ὄμοίωσιν τοῦ Σατανᾶ, καὶ συναπολεσθῆται μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ ἀσθέστῳ πυρὶ τῆς αἰωνίου κολάσεως· Ἐν τῷ ἀνταγωνισμῷ τούτῳ ἡ σοφία καὶ ἡ δύναμις τοῦ Λόγου νικᾷ τὴν σοφιστείαν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Σατανᾶ, διότι ὁ Λόγος ποιεῖ ἀνθρώπους κατ᾽ εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὄμοίωσιν ἔκείνους, οἵτινες πείθονται αὐτῷ, ἀπειθοῦσι δὲ τῷ Σατανᾷ· καὶ ὅταν συμπληρωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν θεομόρφων ἀνθρώπων, καὶ ἡ τητηθῇ εἰς τέλος ὁ Σατανᾶς, τότε καὶ αὐτὸς καὶ οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀποπλανηθέντες ὑπὲρ αὐτοῦ ἐμβληθήσονται εἰς τὴν λίμνην τοῦ ἀσθέστου πυρός, ἵνα αἰωνίως θλίβωνται καὶ ὀδυνῶνται ἐφ' οἵς κακῶς ἔπραξαν. Τοιαύτη, καὶ τηλικαύτη ἐστὶν ἡ δύναμις τοῦ αὐτοκτόνου καὶ ἀνθρωποκτόνου Σατανᾶ. Ἡ δύναμις αὕτη νοεῖται κατὰ λόγον ἀντίστροφον τῆς δυνάμεως τοῦ Λόγου. Ὅσα ὁ Λόγος δύναται ποιεῖν, ὁ Σατανᾶς οὐ δύναται· ὅσα δὲ ὁ Λόγος οὐ δύναται ποιῆσαι, ταῦτα ὁ Σατανᾶς δύναται, ἀλλ᾽ οὐχὶ καθ' ὅσον βούλεται, ἀλλὰ μόνον, καθ' ὅσον αὐτῷ δέδοται. Ἡ δύναμις τοῦ Σατανᾶ κατὰ τῆς θετικῆς δυνάμεως τοῦ Λόγου οὐδὲν δύναται. Ἡ δὲ δύναμις τοῦ Λόγου δύναται δεσμεῦσαι τὴν δύναμιν τοῦ Σατανᾶ, ὥστε ποιῆσαι αὐτὸν μηδὲν πονηρὸν δύνασθαι ποιεῖν· συλλήψεται δὲ αὐτόν, καὶ δεσμεύσει αὐτόν, καὶ ἐμβαλεῖ εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός, ὅταν συντελεσθῇ τὸ ἔργον τῆς βουλῆς τοῦ Θεοῦ, καθ' οὓς ὁ Σατανᾶς ἀπὸ ἀρχῆς κατὰ παραγώρησιν τοῦ Θεοῦ ἀντιπράττει. Ἀρα ἡ μὲν δύναμις τοῦ Λόγου, ἡ μὴ δυναμένη ποιῆσαι οὐδὲν πονηρὸν καὶ αἰσχρόν, δύναται ὅμως ἀνελεῖν τὴν δύναμιν τὴν ποιοῦσαν τὰ πονηρά· ἡ δὲ δύναμις τοῦ Σατανᾶ, ἡ δυναμένη μόνον ποιεῖν τὰ πονηρὰ καὶ αἰσχρὰ καὶ ἀτιμαχέργα, οὐ δυνήσεται φυ-

γεῖν τὸν ὄλεθρον, ὃν ἐπάξει κατ' αὐτῆς ἡ δύναμις τοῦ Λόγου, φέρει δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰώνος.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΝΑΝΤΙΟΤΗΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ

Ἡ θεραπεία δύναμις τοῦ Λόγου καὶ ἡ πονηρὰ δύναμις τοῦ Σατανᾶ ἔχει γοῦσι τὰς φαινομένας ἐναντιότητας καὶ διαμάχας ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἐφ᾽ ὅν αἱ ἐναντίαι αὗται δυνάμεις ἀδιαλείπτως ἐπενεργοῦσιν ἀνταγωνιζόμεναι, ἡ μὲν τοῦ Λόγου δύναμις πρὸς τὸ ποιῆσαι καὶ μορφῶσαι τὸν ἀνθρωπὸν κατὰ τὸν τέλειον τοῦ καλοῦ τύπου, κατ᾽ εἰκόνα Θεοῦ καὶ δμοίωσιν, ἡ δὲ τοῦ Σατανᾶ δύναμις εἰς τὸ ποιῆσαι καὶ μορφῶσαι τὸν ἀνθρωπὸν κατὰ τοὺς αἰσχροὺς καὶ δυσειδεῖς τύπους τῶν κτηνῶν, τῶν ἔρπετῶν, τῶν θηρίων, καὶ τῶν ἀοράτων δαιμόνων. Ὁ Λόγος ἐστὶν ὁ αἴτιος τῆς λογικότητος καὶ τῆς ἡθικότητος τῶν ἀνθρώπων· τῆς δὲ ἀλογίας καὶ κακοπραγίας αὐτῶν αἴτιος ὁ ἄλογος καὶ κακοῦργος Σατανᾶς. Οἱ διδαχτοὶ καὶ τρόφιμοι τοῦ Λόγου ἀνθρωποι μετέχουσι τῆς λογικότητος τοῦ Λόγου ἐν τῷ νοεῖν, καὶ τῆς ἡθικότητος αὐτοῦ ἐν τῷ πράττειν, καὶ εἰσὶ σύμφωνοι καὶ εἰρηνικοὶ πρὸς τὸν Λόγον καὶ πρὸς ἑαυτούς· ἐν τῷ νοεῖν καὶ κρίνειν ἀποφεύγοντες τὴν ἀντίφασιν καὶ τοὺς παραλογισμούς, ἐν δὲ τῷ πράττειν ἀποφεύγοντες τὴν ἀνομίαν καὶ τὴν ἀδικίαν καὶ ἐν γένει πᾶσαν κακοπραγίαν, ποιοῦντες μόνον τὰ καλὰ καὶ τὰ δίκαια καὶ τὰ ἑαυτοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις ωφέλιμα. Οἱ δὲ διδαχτοὶ καὶ τρόφιμοι τοῦ Διαβόλου μετέχουσι τῆς ἀντιφατικῆς καὶ μανιώδους αἵτοῦ φύσεως· καὶ ἐν μὲν ταῖς νοητικαῖς ἐργασίαις παραλογίζονται καὶ ἀντιφάσκουσι πρὸς ἑαυτούς καὶ πρὸς τὴν ἀλήθειαν, καὶ συνεχῶς μεταβάλλουσι φροντίματα καὶ δόξας ἀπὸ πλάνης εἰς πλάνην φερόμενοι, ἐν δὲ τῷ πρακτικῷ βίῳ καὶ τοῖς ἥθεσι παρανομοῦσι καὶ ἀδικοῦσι, καθ' ὅσον δύνανται, ἐπιτηδεύουσι δὲ καὶ τὴν δικαιοσύνην, καθ' ὅσον οἷονται ὅτι συμφέρει αὐτοῖς, ἀλλ' ὅταν ισχύωσιν,

ἀναφανδὸν καὶ ἀναισχύντως ἀδικοῦσιν, οἱόμενοι ὅτι ἔαυτοῖς συμφέροντα πράττουσι. Ἀκολασταίνουσιν ἐν ταῖς γήδοναῖς τῆς σαρκός, ~~παῖς~~ διαφθείρουσι τὴν ἔχυτῶν οὐσίαν καὶ περιουσίαν. ~~καὶ~~ ὅτε μὲν αὐτοκτονοῦσιν ἐρχόμενοι εἰς ἀπόγνωσιν, ὅτε δὲ ἀνθρωποκτονοῦσι πρὸς διαρπαγὴν τῶν ἀλλοτρίων ~~καὶ~~ συντήρησιν ἔχυτῶν. Συμβαίνει δὲ καὶ ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ ἀνθρώπῳ τὴν συνάντησις τῶν ἐναντίων τούτων δύναμεων, καὶ εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἀνθρωπος ὅτε μὲν νοεῖ καὶ πραττεῖ κατὰ λόγον καὶ χαίρει ἐκ τῆς ἔχυτοῦ εὔπραγίας, ὅτε δὲ νοεῖ καὶ πραττεῖ παρὰ λόγον ἀποπλανώμενος, καὶ λύπεῖται καὶ μεταμέλεται ἐφ' οἷς κακῶς ἐπράξει τῇ ἐφρόνησε. Τὸ δὲ φαινόμενον τούτο ἐξηγεῖται ἐκ τῆς ἔλξεως τῶν ἐναντίων δύναμεων, ὡν ἐκατέρᾳ ἔλκει τὴν ψυχὴν πρὸς ἔχυτήν, αὗτη δὲ προσκολλᾶται τῇ προσγωρεῖ ὅτε μὲν εἰς ταύτην, ὅτε δὲ εἰς ἐκείνην, καὶ οὕτω γίνεται μέτοχος καὶ κοινωνὸς τῶν ἐναντίων φύσεων καὶ δύναμεων καὶ ἐνεργειῶν, καὶ διάκειται πρὸς ἔχυτὴν ἀντιφατικῶς καὶ πολεμίως. Ἐκ δὲ τῆς διαμάχης, ἐὰν νικήσῃ τῇ κρείττων δύναμις, ἐλευθεροῦται τῇ ψυχῇ ἐκ τῆς ἐπηρείας τῆς πονηρᾶς φύσεως καὶ δύναμεως, καὶ σώζεται ἐὰν δὲ νικήσῃ τῇ χειρῶν δύναμις, τῇ ψυχῇ ἀπόλλυται. Οὕτως ἐξηγοῦνται πᾶσαι αἱ φαινόμεναι ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐναντιότητες ἐκ τῆς γγώσεως τῶν περὶ αὐτοὺς ἀνταγωνιζομένων ἐναντίων δύναμεων. Τιμᾶται δὲ καὶ δοξάζεται τῇ λογικότητῃ καὶ τῇ γνωμικότητῃ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἀτιμάζεται δὲ καὶ ψέγεται τῇ ἀλογίᾳ, τῇ μανίᾳ, τῇ ἀφροσύνῃ, καὶ τῇ κακοπραξίᾳ, ὡς προτίντα τῆς πονηρᾶς δύναμεως, ἕτι δὲ καὶ τῇ χρᾶσις καὶ μίξις τῶν φύσει ἀμίκτων, οἷον τῆς ἀληθείας μετὰ τοῦ ψεύδους, τοῦ καλοῦ μετὰ τοῦ αἰσχροῦ, τοῦ ἀγαθοῦ μετὰ τοῦ πονηροῦ, ἐξ τῆς γεννᾶται τὸ τερατῶδες, τὸ θεοστυγές, καὶ τὸ φρικτὸν τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἀποτρόπαιον. Τὰ δὲ λογικὰ ἀξιώματα τοῦ μὴ ἀντιφάσκειν πρὸς ἔχυτοὺς καὶ πρὸς τὸν Λόγον, καὶ τοῦ μὴ κοινωνεῖν παντάπασι μετὰ τοῦ πονηροῦ καὶ ἀκαθάρτου πνεύματος, προφυλάττουσι τοὺς φύ-

λάσσοντας αύτὰ ἀπὸ τῶν κακῶν συνεπειῶν τῆς πονηρᾶς δυνάμεως. Ἐλλά τὴν ἐπιστημονικὴν γνῶσις τῆς φύσεως καὶ τῆς ἐνεργείας τῶν δύο τούτων ἀντικειμένων δυνάμεων, καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς διεγειρόμενος ἔρως πρὸς τὸν πάγκαλον Λόγον μετὰ τοῦ μίσους καὶ τῆς ἀποστροφῆς πρὸς πάγκαλον Διαβόλον παρέχει πλήρη καὶ τελείαν δύναμιν πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κακοῦ καὶ ἀπόκτησιν τοῦ τελείου ἀγαθοῦ, διὸ οὐ καλοὶ τε καὶ ἀγαθοὶ καὶ ἡμεῖς γινόμεθα, διδακτοὶ καὶ τρόφιμοι τοῦ Λόγου, καὶ τῆς τιμιωτάτης αὐτοῦ φύσεως μέτοχοι καὶ κοινωνοὶ εἰς τὸ συζῆν μετ' αὐτοῦ καὶ συνευφραίνεσθαι εἰς αἰῶνα αἰῶνος ἀμήν.

Η ΤΕΛΕΙΑ ΦΥΣΙΣ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΔΙΑΚΡΙΝΟΜΕΝΗ ΤΗΣ ΥΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ

Τὰ τέσσαρα προσόντα, ὃν ἔκαστον ἐθεωρήσαμεν ἐπὶ τῆς ὑποστάσεως τοῦ Λόγου, οἷον τὸ τέλειον εἰδέναι, τὸ τέλειον ζῆν, τὸ τέλειον βούλεσθαι, καὶ τὸ τέλειον δύνασθαι, τὰ τέσσαρα ταῦτα προσόντα, συνημμένα καὶ ἀγώριστα, συνιστῶσι τὴν τελείαν φύσιν τοῦ Λόγου, ἵστην πρὸς τὴν τελείαν φύσιν τοῦ Θεοῦ, ἐξ τῆς οὐδὲν τῶν τεσσάρων τούτων προσόντων ἀφαιρεῖται, καὶ εἰς τὴν οὐδὲν πέμπτον προστίθεται· διότι τὴν μὲν ἀφαίρεσις ἐνὸς τῶν τεσσάρων τούτων προσόντων ἀνατρεῖ πᾶσαν τὴν τελείαν φύσιν καὶ τοῦ Λόγου καὶ τοῦ Θεοῦ, τὴν δὲ προσθήκην πέμπτου προσόντος ἐπὶ τῆς τελείας φύσεως οὐδὲν προσθεῖται δύναται, καὶ διὰ τοῦτο οὔτε πέμπτον προσθετέον προσὸν ὑπάρχει, οὐδέ ἐστι δυνατὴ πέμπτον προσόντος προσθήκη. Οὗτω δὲ δριζομένη καὶ νοούμενη τὴν τελείαν φύσις τοῦ Λόγου, διακρίνεται τῆς τελείας αὐτοῦ ὑποστάσεως, ἔχούσης τὰ ἐξηρτικὰ προσόντα τὴν γνωρίσματα. Ή μὲν ὑπόστασις τοῦ Λόγου μία ἐστὶ καὶ ἀπλῆ, ἀσύνθετός τε καὶ ἀδιαιρετός, τὴν φύσις αὐτοῦ τετραπλῆ ἐστι, καὶ νοερῶς διαιρετή, ὅτι ἐκ τεσσάρων διακεκριμένων προσόντων τὴν σύστασιν ἔχει·